

Sexuella övergrepp på kvinnor

Berörda enheter

Landstingsövergripande rutin för omhändertagande av vuxna flickor/personer med kvinnliga könsorgan som offer för sexuella övergrepp, mottagningar på hälsocentraler samt sjukhus.

Se även ”[Sexuella övergrepp, handläggning VO ObGyn](#)”.

Syfte

Genom att tillämpa lokal rutin vid sexuella övergrepp ges förutsättningar att leva upp till de krav som patienter och myndigheter har rätt att ställa på verksamheten.

För att säkerhetsställa rättssäkra och enhetliga rutiner för provtagning och dokumentation.

Checklista förberedelser

Mottagande undersköterska alternativt sjuksköterska förbereder:

- ”[Guide för omhändertagande efter sexuella övergrepp](#)”, NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid).
- Provtagningsvagn med febertermometer.
- Rostfri vagn med grön operationsduk.
- Utskrivna id-etiketter (30st) då detta är möjligt.
- Klamydiarör + provtagningsset med svart hatt samt baktab remiss.
- Blodtrycksmanschett och stetoskop.
- HCG- test.
- Kemlabrör 1 gult + 2 röda.
- Värna om att den drabbade ej behöver anlända till undersökningsrum via väntrum, utan om möjligt via annan ingång.
- Vid behov beställa en auktoriserad tolk via telefon, på den drabbades modersmål.
- Observera att för barn upp till 18 år gäller rutin ”Våld och övergrepp, barn 0-18”.
- Skyddskläder skall bäras vid undersökningen – engångshandskar samt vitt plastförkläde.

Undersökning

Mottagande undersköterska alternativt sjuksköterska:

- Erbjud ett professionellt bemötande.
- Skriv in den drabbade i VAS under ObGyn.
- Skriv in den drabbades orsak i VAS som ”våldtäkt”.

Huvudprocess Våld i nära relation; Sexuella övergrepp; Misshandel	Ansvarig Anna Pohjanen	Processledare Moa Lygren	Sida 1 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5335	Godkänt datum 2018-11-12	Version 3.0

- Kvinnor utsatta för sexuella övergrepp debiteras ingen avgift för besöket (0-kvitto).
- Lämna aldrig undersökningsrummet under undersökning och provtagning. Använd signalklockan för assistans vid ärenden utanför rummet.
- Vid behov av objektsglas under gynekologundersökningen, finns dessa under op-duken på vagnen vid gynstolen.
- Observera att glidslem ej får användas vid undersökning utan endast vatten vid behov (i förberedelserna kan glidslemmet ställas undan).
- Öppna plomberad spårsäkringssats på rummet när gynläkaren finns på plats. (Spårsäkringssats SKA överlämnas av polis, men ska finnas för eventuell undersökning utan polis på alla sjukhus och hälsocentraler. Viktigt att använda den spårsäkringssats som har kortast ”bäst föredatum”, om det är vår ska den ersättas med den polisen har med sig).
- Följ spårsäkringssatsens anvisningar för assistent med följande förtydliganden:
 - På varje journalhandlingssida skall namn och personnummer framgå.
 - Spårsäkringssatsens prover: 1 lila rör + 2 st grå rör OBS att dessa medföljer spårsäkringssatsen!
 - Vid provtagningen skall 2 röda rör + 1 gult rör tas utöver. Samverka med gynläkaren om dessa skall skickas. De skickas i sådana fall med baktlabremiss enligt rutin. (Hepatiter, Syfilis, HIV, Etanol). **Desinficera ej före blodprovstagning!**
 - Signera provtagningen i spårsäkringssatsens journalhandling.
- Kasta ej material som ej använts. Spårsäkringssatsen skall vara komplett vid överlämnande till polisen, oavsett vilket material som har använts/inte använts.
- Lådan skall ej plomberas efter utförd undersökning utan överlämnas till mottagande polis.
- Observera att polisen skall underteckna pappren ”Kriminaltekniska spår och prover” samt ”Åtgärdskalender” (blått papper). Pappren skall följa spårsäkringssatsen. Säkerhetsställ med läkaren att en kopia av pappret ”Kriminaltekniska spår och prover” sparas i journalen. Guiden följer den drabbades journal – ej spårsäkringssatsen.

Innan patienten lämnar akutmottagningen

Mottagande undersköterska alternativt sjuksköterska:

- Informera den drabbade om att kurator tar kontakt.
- Den drabbade behöver ej betala för eventuell sjuktransport hem.

Ovanstående baseras på SOSFS 2005:12 (M).

Huvudprocess Våld i nära relation; Sexuella övergrepp; Misshandel	Ansvarig Anna Pohjanen	Processledare Moa Lygren	Sida 2 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-5335	Godkänt datum 2018-11-12	Version 3.0